

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 9. sušca 1877.

List 10.

Pirhi za veliko noč.

Mati Božja je sv. Birgiti to-le govorila: „Ako kdo, ki je žalosten in v britkostih, pride v hišo, kjer plešejo in se razveseljujejo, in če ima tam prijatla, kateri se radovanja vdeležuje: le-tá zapusti kraj veselja, berž ko zagleda vstopivšega prijatla, da deli britkost svojega užaljenega prijatla. Taka hiša, v kateri se razveseljujejo, je svet; kdor pa se tam mudi, naj premišljuje moje bolečine, naj pomni mojih britkosti in ima sožaljenje z menoj; in ker sem bila jest ločena od vsih svetnih radovanj, naj se tudi moji prijatli od njih ločijo.“

Kdaj pa te besede bolj veljajo, kakor v postnem času, in čez vse še véliki teden? Spodobi se saj zdaj odtergati se od posvetnega šuma in v premišljevanji Kristusovega terpljenja in v postnem zatajevanji z Marijo žalovati. Da se to ložej zgodi, bode „Danica“ prinesla nekatere členke o Cvetni nedelji in o velikem tednu, poslednjič pa tudi še kake besede za velikonočno veselje. Le pridno prebirajte in spojunjte nauke.

1. Cvetni teden.

Po cerkvenem številu se čas od perve predpepelnične nedelje do vnebohoda Gospodovega imenuje „velikonočni oddelek.“ Imenitni je postni čas, posebno pa véliki teden. Pomudimo se naj prvo malo pri Cvetni nedelji.

Od kod ima Cvetna nedelja ime?

Po latinsko se imenuje ta dan „palmova nedelja,“ ker se blagoslovljajo palmove veje, kjer ta les raste; pri nas pa se blagoslovljajo oljke in drugi les z zelenjem in cvetjem; od tod Cvetna nedelja.

V kak spomin se godi to blagoslovljenje lesa?

Cvetno nedeljo ohhajamo tisti spomin, ko je Jezus šest dni pred svojim terpljenjem slovesno jezdil v Jeruzalem. Ljudstvo je bilo toliko bolj prepričano, da je Jezus obljubljeni odrešenik, ker je bil ravno poprej že tri dni v grobu trohnečega Lazarja k življenju obudil. Zato je ljudstvo Jezusa z velikim veseljem spremljalo, veje z zelenjem z drevja sekalo in mu jih stlalo na pot, lastne oblačila po poti razgrinjalo in mu „Hosano“ (čast, slavo, zdravje) klicalo. Zato je tudi pri nas procesija, pri kateri se „Hosana“ poje.

Kaj pomenijo palme, oljke ali sploh „butare“, ki se blagoslové?

Palme in oljke so silo rodovitne drevesa; palme obrodijo množino sladkih dateljnov, olika pa daje olive in prijetno olje: torej to imenitno sadje pomeni dobre dela, ki jih mora kristjan obroditi. Dalje je palma pomen zmage, oljke pa znamenje duhovnega mazila, mi-

losti ali gnade, ki izvira za nas iz smerti Jezusa Kristusa. Oljka je tudi znamenje miru, kakor ga je bil golobček oznanil po vesoljnem potopu, ko je bil v Noetovo barko oljkino vejčico v kljunu prinesel, kar se v molitvah o tej priliki bere. Kaj tedaj naj mislijo tisti otročiči, mladenci, in sploh, kateri nesejo „butare“ k „žegnu“?

Spominjajo naj se, da hočejo in morajo biti pravi vojšaki Kristusovi, da bodo Kristusa vedno častili in ga hvalili; ne pa ga zatajili, žalili, ne „Hosane“ s križem zamenjali za Jezusa, ne mu časti in hvale umikali, in mu „Križaj ga“ kričali, kakor so nehvaležni judje delali.

Kaj mašnik prosi Boga, kadar les blagoslovlja?

Prosi, da bi verniki Gospodu pot vere pripravljali, naj bi bili rodovitni z dobrimi deli, pravi vojšaki Kristusovi, da bi po njem milost in enkrat z njim častitljivo vstajenje dosegli.

Česa se mora mladica varovati, ki „butare“ nosi k blagoslovu?

Po nekterih krajih je gerda razvada, da se dečki s šibami (bradovitami) švigajo, drugi v cerkvi z butarami ob tla butajo in s tem pobožnost begajo in sploh preveč šuma delajo. Tega Bog ne daj. Mašnik za vas še moli, da bi nedolžnost tistih hebrejskih množic, tistih pridnih mladenčev posnemali, ki so Jezusu veje stlali na pot.

Kaj je vernikom dobro vediti zastran sv. maše na Cvetno nedeljo, kakor tudi v torek, sredo in pri opravilih Veliki petek?

Cvetno nedeljo mašnik bere med mašo terpljenje Jezusa Kristusa, kakor ga je popisal sv. evangelist Matej. Tako se bere tudi v torek „pasijon“ od sv. Marka, v sredo od sv. Luka, veliki petek od sv. Janeza.

Vzemi torej te dni seboj bukve, v katerih imaš terpljenje Jezusa Kristusa, n. pr., evangeljske bukve, ali morebiti imaš bukve: „Sv. véliki teden in Velika noč“ — od g. A. Marušiča, v katerih imaš po latinsko in po slovensko vse, kakor se godi véliki teden, in pridjano je razlaganje, kaj pomeni to in uno. Sploh ne hodi brez bukve v cerkev, ako znaš brati; če pa ne znaš, moli rožni venec (roženkranc), ali premišluj Jezusovo terpljenje.

Ali ima Cvetna nedelja kak poseben nauk za današnji čas?

Gotovo, tega-le: Jezus je slovesno in častitljivo šel v Jeruzalem in ljudje so ga očitno in slovesno spoznali in preslavljali; dandanes pa jih je veliko, ki se sramujejo svoje vere in Jezusa zatajujejo — in to je ostudna nehvaležnost in kdor Jezusa pred ljudmi zataja, bo tudi on njega zatajil pred nebeškim Očetom.

Kakošen sklep tedaj boš storil Cvetno nedeljo?

Tega-le: 1. Jezusa bom tudi pred ljudmi spoznaval in mu dajal čast, kakor pošten kristjan. Ne bom se

sramoval pred Njim poklekniti; odkriti se in moliti, kdar n. pr. zvon k molitvi kliče; ne bom opustil pridno prejemati sv. zakramentov, potegniti se za sv. vero, ustavljati se zasramovavce itd. 2. Jezusu bom z dobro spovedjo pripravil pot v svoje srce Veliki četrtek, ali saj sploh za velikonočni čas.

P. Karol Antonievič.

(Dalje.)

Zastonj so levovski mestjani sestavili prošnjo za ostanek jezuitov, zastonj so jo oddali namestniku gališkemu grofu Stadionu, da jo nese na Dunaj, vse zastonj; — levovska redovna hiša je morala prva pasti, njeni prebivavci pa se razkropiti. P. Antonievič je bival blizo mesta in je prav mirno živel, ako tudi ga je ločenost od njegovega ljudstva silno bolela. „Ljubil sem ga v tem trenutku, ko me je zavrglo, menda bolj ko drugokrat.“ Vendar udarec, ki ga je v globočino duše zadel, tiha žalost, ki se ga je lotila kakor tlačivna mōra in nasledki neprenehane, nezmernega delovanja med svojimi rojaki ga je bilo tako poterlo, da je bil v veliki nevarnosti življenje zgubiti. Zatorej gre v Grafenberg na Šleskem, da bi se ondi zdravil z vodo. Od tega časa se je začelo njegovo triletno popotovanje. Ta nestanovitnost, to romanje mu je bilo res ternjev in križev pot. Zmerom je bila njegova naj gorečnejša želja na tihem bivati in neutrudno delati. Tega tedaj je zelo pogrešal, česar je bil med svojimi redovnimi brati navajen, zato je imenoval red svojo drugo mater, rekoč, da so ga ji iz rok iztergali. „Moja duša je žalostna do smerti“, piše on, ker sem zgubil svojo mater, ker sem ločen od svojih bratov, ker sem spet med svet nazaj zagnan. Kako dolgo tukaj ostanem, ne vém; kam pridem, ne vém; to pa vém, da zmerom in povsod bom hrepenel po svojem redu, da zmerom in povsod si bom prizadeval Boga in ljudi ljubiti. V redovni hiši sem bil kakor pri materi; na njenih persih je bilo moje srce, moja duša prerajena za novo življenje. In prišel je čas obiskovanja in ves svet se je vzdignil zoper mojo mater, očitujoč ji hudodelstva, zasramujoč njeno ime, ponujoč se ji in preklinjajoč jo; ona pa je moleča prehodila vsokervavo križev pot od ojjakega verta do križanja. Še živi, toda na križu in s križa gleda na svoje otroke, ki so po vsem svetu raztreseni, mandrani, čerteni, zasramovani, z znamenjem sramote užgani in jaz — to je vsa moja slava — jaz sem eden iz njih števil. Mater imam, pa na križu, toda jaz se od nje in njenega križa ne ganem.“

Kaj je delal v tem času svojega preganstva in s čim se je bavil, nam lepo, prav detinsko pravi sam: „Bivam kakor tič, ki so ga z gnezda prepodili; usedem se na vejico, da k slavi Božji cverčim in to delam iz celega srca, dokler me na drugo vejo ne spodé.“ Tako je hodil s popotno palico v roki po tujem, iskaje komu bi mogel koristiti; tudi med vasi svoje domovine je prišel, da bi se trudil za blagor svojega bližnjega. Kako veliko je bilo njegovo veselje, ko je o veliki noči prišel v Sandec, da ni smel le spovedovati, ampak tudi pridigati. Tu je našel tudi nekaj svojih redovnih bratov, s katerimi je nekoliko časa v zadovoljnosti preživel; tako-le piše: „Ne verjameš, kako dobro mi je tū; zopet sem ves v redovnem življenju, v življenju polnem blaženosti in miru. Kader se zvečer zberemo pri svitu lampe v uborni, ozki, obokani izbici — otroci ene matere, pet ubozih barkolomnih — potem mi stopi prešnje življenje pred dušo, le da je podoba z žalostno tančico prekrita. Opravljamo večerno pobožnost kakor prej, obiskujemo

presveto Skrivnost kakor prej, ljubimo jo kakor prej. Bogu bodi hvala za vse. Včeraj in danes se je gnjetlo ljudstvo k spovedi od ranega jutra do poznega večera. Sej je naše póljako ljudstvo in ne bo tako lahko, kakor menijo nekteri, da bi ga od Boga odtergali — in vendar je do obupanja, kar si prizadevajo, ker mislijo, takrat bo še le póljako jelo biti, kadar neha katoliško ljudstvo biti! To je bolečina in človek bi svojo kri prelil, da bi drugač bilo! Naj nas zatirajo, preganjajo kakor hočejo; naj na vse gerlo kriče, da smo ugonobili in ugonobljamo Poljsko, da bi nas le delati pustili pri enem koščeku sprošenega kruhka na blagor dežele in ljudstva! Enkrat bo razodeto, kdo je ubogo Poljsko ljubil za Božjo vojjo, kdo pa zaradi sebe samega.“

(Dalje nasl.)

Ali zamore novošegno proslavljanje duha nadomestovati katoliško čišenje svetnikov?

(Konec.)

Slabo drevo ne more roditi dobrega sadu, rekel je naš Zveličar. Kje pa ima novošegno proslavljanje duhá svoje korenine, ali more ono obroditi dober sad? — Do 16. veka ni nobeden oviral vernikov v češnji svetnikov Božjih; 16. veku pa je bilo pribranjeno sv. Cerkev vsestransko pretresati, in med drugim tudi raztergati vez med nebom in zemljo. Luter je imel preveč opraviti s satanom, in v njegovi glavi in sercu ni bilo prostora več za svetnike, toraj proč z njimi. *Avròs éqη* (on je rekel), in bilo je dosti. Kar je pričel on, to so marljivo nadaljevali in izpeljevali njegovi družniki. Človek — češ — zadostuje sam sebi, ne potrebuje nobenega, tudi svetnikov ne; toraj le proč z njimi! tó jim je bilo geslo. Nazor pa, da človek zadostuje sam sebi, ni mogel ostati pri samem tém nasledku, ampak kmalo so se pokazali še drugi nasledki; kajti novovercem je bil kmalo preveč tudi Bog, pahnili so ga toraj v nadzvezdne višine, češ, da tam živi v miru in se ne briga nič za človeka. Tak Bog pa bi ne bil nič boljši kakor noben Bog — in zató vidimo, kako kmalo je rodil angleški deizem, *) francoski ateizem. **) Nemškim učenjakom pa ta oblika božanstva vendar ni dopadla, ker brezbožen biti, to je vendar nekaj preveč, in vstvarili so si panteizem (vseboštvo). Koliko se loči panteizem od ateizma, je pač znano vsakteremu, ker ločita se le toliko, da je eden tak po herbtu ko drugi od zadej. Da se pri takem početju tudi v neumerjočnost človeške duše ni moglo verovati, je čisto lahko umevno, in takó vidimo nastati tudi materijalizem (grudomoljstvo). Takó je toraj iz osodovite izjave: da človek zadostuje sam sebi, ter da ne potrebuje svetnikov, sledilo, da so zavrgli svetnike, z njimi pa tudi Boga. Toda ideja božja je takó globoko vsajena v človeško sercé, da se nikdar ne more odstraniti, in novoverstvo moralo bi bilo že davno prestat. Pa v tej zadregi znal si je pomagati človeški bistri um in postavil si je malika, namreč proslavljanje človeškega duha. Glasilka toraj, da človek zadostuje sam sebi, ter da k zveličanju ne potrebuje družega bitja, ona je trivogelni kamen, na kterega je pozidano poslopje proslavljanja duhá. Kaka razlika med njim in pa med ónim, ki je podlaga češenju svetnikov! Svetniki se časté, da se preslavlja Bog, ki jim je dodelil toliko milosti, da so zamogli premagati vse zaprêke v življenji in takó za-

*) Vera zgolj v Boga, ne v Kristusa itd.

**) Brezboštvo.

služiti si nebeški venec. Človeški um se preslavlja, da bi se s tem zaterla misel na Boga. — Svetniki se časté in kličejo na pomoč, da bi oni prosili za svoje častilce pred sedežem Božjim; človeški duh se preslavlja, ker noče potrebovati Boga, in se misli sam sebi vse. — Verniki časté svetnike, ker so jim vzor svetosti; novošegni prosvitljenci proslavljajo svojega duhá in so vzor sami sebi. Zares, velik propad med obojnim češenjem!

Pa kakor se loči češenje svetnikov in proslavljanje duha v nazoru, takó se loči tudi v bistvu. In če vprašamo, kaj je prav za prav proslavljenje duhá, móramo pripoznati, da óno ni nič drugega, nego oboževanje (malikovanje) človeške narave. Človek kot ták postavi se na altar, on se moli, njemu se žrtvuje, kajti preslavlja se le posamezne dela človeške, ki so bile prirojene dotičnemu veleúmu; nikdar pa se ne sliši, da bi govorniki častili Boga, ki deli svoje darove, kakor sam hoče. Pač da, še slabše, nego oboževanje človeka, je proslavljanje duhá, ki buhti dandanes. Novošegna prosvitljenost nima besedi zadosti za zametovanje keršanskega češenja svetnikov, katero — boje — je napredek človeškega duha že davno prehitel!

Če pa si reč ogleđamo bolj natanko, ni pač nič bolj abotnega in neapametnega kakor je novošegno proslavljanje duhá. Ker kateri so tisti, ki upogibljejo temu maliku svoje kolena? Ali niso večidel le naturalisti (naravoverci) in materijalisti, ki toraj že po svojem principu zaveržejo neumerjočnost človeške duše, terdó, da se po smerti ves človek, z dušo in s telesom spremeni v atome, v prah, iz kterega je bil narejen? Če se toraj oni uklanjajo, kakor pravijo, človeškemu duhu, če mu postavljajo spominke in njemu na čast obhajajo svečanosti: komú pač veljá vsa ta čast? Ali je káko resnično bitje, pred kterim se odkrivajo? Truplu umerlega veljati ne more, ker ono se je razkrojilo v posamezne dele; pa tudi duši ne, ker tudi njo je po njih lastnih naukih zadela enaka osoda, in tudi ona bi bila zdaj živež kaki rastlini. Vsa čast toraj ne veljá nobenemu resničnemu, ampak le izmišljenemu bitju. In táko početje naj bi bilo pametno! Ne, nikakor ne, marveč to je največi neumnost.

In vendar káko veselje, káko ploskanje, kadar se odkrije spominek, postavljen učenjaku, ki je v tej ali drugi stroki koristil (?) človeškemu rodu! Káko navdušenje, káki slavo-klici na mertvi spominek, mertvo podobno, pred katero stoji občinstvo, katero preslavlja govorniki! Takó je toraj sedanji svetni duh zabredel sam v napako, ki jo očitá vernikom, ker njegovo proslavljanje duhá ni drugega nego pravo, čisto malikovalstvo, óno ni nič drugega razun zopet oživljeno paganstvo. Res, óno stoji še pod paganstvom; kajti pagani so oboževali svoje junake in jih stavili v stanovišča bogov, vendar pa so jih imenovali le „polbogove“, kterim so nadvladali višji, po njih misli, pravi bogovi; in nikjer ne vidimo, da bi bilo katero ljudstvo takó visoko povzdigovalo svoje junake, da bi bilo popolnoma zatajilo višji bogove. Tó je bilo prihranjeno našemu veku. Kajti sedanji „prosvetljeni svet“ ni še zadovoljen s tem, da kuje med bogove samega sebe, ampak on hoče biti naj viši bog, in razun njega ni boga. In dalje, paganski polbogovi niso bili le gola domišljija, marveč pripisovali so jim istinitost, ker povsod nahajamo vero v neumerjočnost duše, akoravno véasi zelo temno. Novim paganom pa je duša le domišljija, brez istinitosti, in tej domišljiji oni žrtvujejo, pred njo se velenčenjaki klanjajo. O tempora, o mores!

Ker pa je temu takó, zató tudi to „novošegno boğočastje“ nima nobene veljave, niti verske, niti pravne, niti društvene, kajti kakor strah vetlo je okoli in okoli, na sredi ga pa nič ni.

Da ne more imeti nobenega verskega pomena, razvidi se že iz tega, da je vera vez med človekom in Bogom, značajoča človeško odvisnost ter Božjo neodvisnost. Če sem pa sam bog, sem sam naj viši bitje, toraj od nobenega odvisen, toraj tudi nimam nobene vere, ker Bogu ni treba vere. Da je temu res takó, uči nas skušnja; ker ravno tisti, ki naj bolj hvalisajo proslavljenje duhá, v svojih spisih, posebno pa djansko kažejo, da oni vere nimajo. Če pa se pri takih slovesnostih še kaj omeni vera, stori se tó zaradi tega, da ložej zapeljujejo nevedno ljudstvo.

Da ne more biti tu govorjenja tudi o pravni važnosti, očitno je tudi iz tega, da je človek, češ, sam sebi bog; kajti če je človek sam sebi bog, potem nima druge mere, s katero bi meril svoje dela, razun samega sebe, svojo lastno voljo: ker morála (nравnost) nas uči, da volja Božja je prava, glavna in edina postava, po kateri se morajo ravnati naše dela. Če pa je človek sam sebi vodilo, potem lahko odobruje svoje dela, naj bodo že slabe ali dobre, ker samega sebe nihče rad ne obsodi. In če zraven še pomislimo, da ravno kolovodji te svečanosti so že davno neumerjočnost človeške duše zaveržli med staro šaro, moramo pač žalostni pripoznati, da pri vsem tem početju ne more biti nobenega govora o nравnosti, pač pa o veliki nравnosti, ker nравnost brez neumerjolče duše je spaka brez nog in glave. — Če pa proslavljanje duha nima nobene pomembe niti v verskem niti v nравnem oziru, umeva se že samo po sebi, da tudi nima veljave za društvo; kajti le na verski in nравni podlagi zamore se óno vkoreniniti, razprostirati svoje veje, ter vzrasti v visoko, košato drevo. In naj kolovodji še takó vpijejo, naj še takó preslavlja umerlega ali živega, ki se je odlikoval ali se še odlikuje in v tej ali drugi stroki dela za človeški rod, naj še takó pozivljajo občinstvo, da naj splošno postema veleúma: vendar ne morejo primoleđovati veliko posnemovalcev, kar pa tudi ni čudo. Kajti kolovodji sami terdijo, da vse tó, kar so učinili veleúmi, se mora pripisovati njihovi naravni nadarjenosti, s katero jih je boje obdarila mati narava, in nobenemu drugemu ne: skušnja pa uči, da vsi niso enako obdarovani od „matere narave“, toraj tudi oni ne morejo činiti enakih del. Oni ne poznajo milosti, s katero pravični človek čini zares čudovite dela.

Vidili smo tedaj, na káko podlago se opira katoliško češenje svetnikov, in pa novošegno proslavljanje duhá; vidili smo, v čem je bistvo obojnega in kak vpliv ima oboje na versko, nравno in društveno življenje človeštva. Kje je vera, kje nevera, kje resnica, kje neresnica, je zadostno dokazano, isto takó tudi smo zadostno odgovorili na stavljenó si vprašanje, ali zamore novošegno proslavljanje duhá nadomestiti katoliško češenje svetnikov, ker vsak si iz rečenega lahko posname odgovor. Naj se toraj nasprotniki še toliko upirajo, naj še toliko kriče zoper češenje svetnikov, naj ga zasmehujejo in zasramujejo, naj ga nazivajo „malikovalstvo“, ali kakorkoli: oni obsojujejo sami sebe, ker kar očitajo nam, to so sami. Res, da oni so še pravi malikovalci, še slabši kot paganski narodi; kajti ti so menili imeti svoje bogove v olimpu, ali v kakem drugem prijetnem kraju, kjer so po njih umišljiji kraljevali in čuli nad osodo svojih častilcev: novošegni pagani pa so prestavili svoje bogove na zemljo, in ubožno se odkrivajo kamnu ali železu, ko so za ergji živega, osebnega Boga, ki je mogočen in svét v svojih svetnikih. Naj še toliko zaničujejo pobožne kristjane, ki se priporočujejo svetnikom, ljubljencem Božjim, naj še toliko hvalisajo svojega malika in ga časté z jedjo in pijačo: propasti morajo prej ali slej s svojim malikom vred; kajti laž móra propasti in le resnica ostane na veke. Tudi oni bodo

morali prej ali slej svedočiti, da le Božje delo zamore biti vspušeno, iniquitas autem mentitur et mentita est semper sibi.

F. G.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Z Iga, 2. sušca. (*Angleški portlanški cement.*) Od več strani opomnjen, ne smem več odkladati, da bi ne razglasil, kako izverstne so ploše iz angleškega portland-cementa, ktere izdeluje podobar gospod Matija Ozbič v Ljubljani.

V izžanski farni cerkvi sv. Martina na Studencu smo imeli zlo reven tlak iz opeke. Opeka, do črnega prekuhana, dala bi dober tlak, akoravno bi ne bil ličen; toda opeka rudeča ni pripravna za tlak v cerkvi; kajti melje se pod žebli na podplatih in pod podkvami na petah; in kadar ljudje iz cerkve gredo in pusté vrata za seboj odperte, vzdigne sapa rjavi prah in ga verže na altarje, na altarne podobe od sopara mokre ali vlažne, in na stene cerkvenega zidú; nesnaga rjavega prahu se tam prisušá, in tudi skerben cerkovnik je ni zmožen odpraviti.

Verh tega skorej ni moč dobiti enakomérno prekuhane opeke; kolikor je je bilo na dnu peči vložene, je črna in naj terdneja, na verhu vverstena je bleda in nektera malo terdneja od posušenega blata; zato se ne melje enakomérno pod nogami, jamice se delajo po cerkvenem tlaku, in ta dobi v malo letih vao razruškano podobo, ravno kakor po vežah v kmetiškib hišah.

V naši izžanski farni cerkvi ni bilo drugač; pre-mišljeval sem, kako bi se odpravila taka nesnaga. Slišal sem, da ranjki g. Rössman v Ljubljani ima na koncu svoje s steklenim blagom dobro založene štacune eno sobo s tlakom iz angleškega portlanškega cementa. Prosil sem r. bistrumnega in odkritoserčnega gospoda, naj mi blagovoli pokazati ta tlak. Pokazal mi ga je, živo priporočal in hvalil zastran terdnosti in nizke cene tako, da sem sklenil v naši farni cerkvi tlak narediti iz ravno tacega blaga.

Obernal sem se do podobarja v Kamniku, g. M. Ozbiča, kteri je preánje leta lepe reči izdeloval iz kamniškega cementa, in se je bil o tistem času vernil iz Dunaja, kjer se je o delih te verste mnogo priučil; vprašal sem ga, če je njegov portland-cement toliko terd, kakor kaki navadno terd kamen. Namesto pismenega odgovora pripeljal mi je o sv. Jurju 1874 nekoliko ploš iz portland-cementa, rekoč, naj ga poskusim sam in naj ga poskušajo kmetje z naj težjimi in z žebli dobro okovanimi škornjami, naj ga s petami sekajo in krešejo, kolikor jim je drago; ako tudi vse ploše razpraskajo in pokončajo s petami, ne tirja on ne krajcarja za ploše.

Res, mnogo memo farovža hodečih kmetov sem pokliceval, da naj poskušajo, če bodo take ploše dobre za tlak naše cerkve; prigovarjal sem, naj z vso močjó s petami ploše krešejo, češ, da bom ploše ceneje dobil, in bo ves tlak veliko menj veljal, ako mojstru na plošah kaj prask pokažem. Storili so, kar se je dalo, toda praske so bile le tolike, kakor bi bil kdo s svinčnikom po ploši potegnul.

Pogodila sva se tedaj z gospodom Ozbič-em, in jeseni 1874 so bile ploše vložene malo več kakor do pol cerkve.

Nisem hotel nič priobčiti od tega tlaka do zdaj; nisem namreč vedil, kaj bo naredila zima; zato sem sklenil, naj ploše prej prestanejo tri zime, da se vidi, če so vredne priobčenja. Zadnjo jesen je bil zgotovljen tlak po vsi cerkvi, in sicer zadujo jesen s plošami, ktere so narejene iz izverstnega portlanškega cementa, kterega

si je g. Ozbič naročil prav v Londonu in ga je naravnost od ondod prejel. Dotične pisma sem vidil in bral.

Tri zime so prestale ploše leta 1874 vložene tako, da se ni ne ena prelomila ali zdrobila; še menj bo zima škodovala plošam lansko jesen vložnim, iz izverstnega portlanškega cementa narejenim. Ploše so se nekoliko ogladile, tako da se nekoliko svetijo; lesketajo se pa ne, kakor zlikan marmor; ali toliko so terde, da bi se lesketale, ko bi jih dal brusiti in likati, in veliko hitreje bi žebli kmetiškib petá razpraskali zlikan marmor, kakor zlikan portlanški cement.

To pa je dobro zapomniti, da portlanški cement, kakor je terji od marmorja, je tudi menj vlažen od marmorja, in se na ojestrem robu kruši, ako niso ploše jako skerbno tikoma vložene, ako je nemaren vkladavec puščal špranje med plošami.

Da je portlanški cement zares terji kakor marmor, se vidi iz tega, ker se ne dá brusiti z navadnim brusom. Izžanska moja zidarja iz Dobravice, Gregor Púdlógar in France Štebláj, sta izverstna vkladavca, in da bi se ploša k ploši prav tiščala, sta hotla eno drugi primérjati z brušenjem; preskerbeti sem jim mógel brus, toda brus se ni ploš čisto nič prijel, temveč ploše so ga oddergnile.

Toda niso vse ploše, ktere g. Ozbič izdeluje, enake terdosti; izdeluje namreč rumenkasto-bele, ali sivkasto-bele, rudeče, černe in grahaste; vse so močno terdne in močno terde, razun černih, ktere niso ne terdne ne terde; v naši cerkvi imamo nekoliko černih ploš samo v sprednjem koru pred vélikim altarjem, kjer malo terpé; po vsi cerkvi od vélikega altarja doli so same bele in rudeče.

Ploše so vse ene cene, razun grahastih; té mora g. Ozbič brusiti in zlikati in so potem lepe takó, da ni treba iskati lepšega afrikanskega marmorja; in zato so grahaste veliko dražje.

V naši cerkvi so vse ploše enakomérni šestvogelniki; ta podoba je očém prijetna in naj bolj za rabo (praktična), ker so vogli zlo topi in se ne odlomijo.

Kjerkoli imajo v cerkvi še tlak iz opéke, in vao nepotrebno nesnago tacega tlaka, jim z dobro vestjo priporočujem ploše iz angleškega portland-cementa, kakoršne izdeluje g. Ozbič; toda za lepo suknjo ni treba samo lepega sukna, treba ga je izročiti tudi skerbnemu in izučnemu krojaču; zato naj omenim še enkrat, da ploše morajo biti dobro podložene in prav tikoma vložene, da se ne zibljejo in ne krušijo, in za to delo priporočam tega dela že vajena zidarja Gregorja Púdlógarja in Franceta Šteblája; kajti treba je jako paziti, vsako plošo na vse strani obračati, primérjati, in z dergnjenjem pomagati, da se vsaka ploša vsih sosednjih plóš natanko tišči, in da se nikjer ne pusti nobena špranjica. Angleški portland-cement je vse hvale vreden, toda tudi vkladavci tlaka morajo biti vse hvale vredni, potem bodo farani veseli terdnosti in ličnosti cementnega tlaka.

Jož. Hočevar, župnik Izžanski.

Iz Kozarišč, 1. sušca. (Žalostinka.) „Danes rudeč, jutri smerdeč“, je pregovor; in resnično: človek je danes zdrav in vesel, jutri mu že zvonovi mertvaško pesem pojejo. Vidili smo enak prizor tudi Kozariščani. V nedeljo, 25. sveč., ob 3 popoldne zapojejo Mengarski zvonovi žalostno pesem k večnemu počitku mladi 17letni deklini Jožefi K., v veliko začudenje in stermeenje vsi fari, kajti bila je izverstne, naj krepkejše telesne postave, kakor tudi obilne dušne zmožnosti. Vsled mertuda se ji rine v noči med 23. in 24. sveč. kri iz nosa, ki se ni dala ustaviti, dokler ni duše izdihnili.

Ob, koliko grenkih solz so pretočili žalostna mati in oče, koliko tudi njene tovaršice, kako so jo polju-

bovale na odru ležečo in močile z obilnimi solzami! Res, ginljiv prizor, ko bi se dal naslikati. Z njo so zgubili oče in mati veliko tolažbe in veselja, kajti bila je ranja prelepega obnašanja in pobožnosti. Vedno je starše vedrila s kakim mikavnim berilom, bodisi iz „Danice“ (ktero smo dobivali od č. g. kaplana), bodisi iz družbenih ali drugih knjig pobožnega zapopadka. Z njo so zgubile nje verstnice vneto, ljubljeno tovaršico. Z njo je pa tudi zgubila naša Volčanska cerkev naj lepši pevski glas.

Ker jo je bil Bog obdaroval z mnogimi darmi, jo je daleč okoli vse čislalo; v dokaz tega je bila obilnost ljudi pri mertvaškem odru, ki so hodili jo kropit. Spremili smo jo 27. sveč. z lepim sprevedom na mirodvor v prav obilnem številu.

Ker je ranjca mnogokrat čitala v „Danici“ uslišane molitve, ki so se godile na prošnje naše lj. Gospé presv. Jezusovega Serca in je bila tudi goreč ud te bratovšine, se ji je bila zadnje trenutke njenega življenja zbudila želja, da se dá priporočiti udom bratovskim v molitev; pa smert jo je ta hip pograbila in ni bilo več časa. Zatoraj pa priporočujemo njeno dušo v bratovsko molitev naše ljube Gospe presv. Jezusovega Serca.

Nove bukve za bolnike. (Dalje.) Ker se tedaj bolniki nahajajo v taki veliki nevarnosti vse zasluženje svojega terpljenja zgubiti, in si gotovo tudi peklenški satan naj več prizadeva, da bi jih iz svoje oblasti ne zgubil, če jih že v nji ima, jih pa za-se pridobil, če jih še nima: zatorej je ostra zapoved keršanske ljubezni, bolnike obiskovati in jim v vsih njih telesnih, zlasti pa v dušnih potrebah pomagati. Blagor slehernemu kristjanu, kateri to naj imenitnejši dolžnost keršanske ljubezni zvesto spolnuje! Veliko plačilo mu bo dano zavoljo zvestega spolnovanja te zapovedi v nebesih. Zakaj, če je velikega plačila vredno delo, žalostne in nesrečne zdrave ljudi tolažiti: koliko večega nebeškega plačila je še le vredno delo, tolažiti bolnike, naj bolj žalostne, in tolažbe naj bolj potrebne ljudi, in jih varovati zalazovanja peklenškega satana! Tak usmiljeni kristjan pomaga bolniku v nebesa, in si v nebesih prijatle pridobiva, kateri bodo zanj, dokler živi, Boga prosili, po smerti ga bodo pa med se sprejeli; in Jezus Kristus mu bo na sodnji dan vesele besede rekel: „Bolan sem bil, in si me obiskoval, pojdi torej v veselje svojega Gospoda!“

Da boš pa, ljubi kristjan, to preimenitno dolžnost keršanske ljubezni prav spolnoval, ni dovolj, da rad bolnika obišeš, ga vedno poprašuješ, kako mu je; mu zmiraš upanje delaš, da mu bo kmalo bolje; mu za kratek čas kake čenčarije ali posvetne novice donašaš, in se morebiti še šališ ali norčuješ z njim. S takim ravnanjem boš bolniku kmalo v nadlego: in mu ne boš koristil, ne v dušni, ne v telesni potrebi. Če mu hočeš prav koristiti: ljubeznjivo, usmiljeno in zaupljivo z njim govori, ga potolaži, ga spodbadaš k stanovitnosti, k izročenju v Božjo voljo. Iz tega namena mu beri zglede terpečih, namreč našega Zveličarja, žalostne Matere Božje, svetega Jožefa, pomočnika umirajočih, svetnikov, ali drugih kristjanov, kateri so tudi prav veliko, pa voljno terpeli. Moli z njim kratko molitvico, s katero ga v veri, upanju, ljubezni in drugih mu v boleznih potrebnih čednostih vadiš ali v njih vterjuješ. S takim branjem boš bolniku mnogo koristil; prav hvaležen ti bo; sebi boš pa nabiral dobre dela in mnogo zasluženja za nebesa.

(Konec prih.)

Iz Prage. (Konec.) Pridajek. Ker imamo tu silo veliko sirotnih otrok in večji del njih umerje, ko nimajo primérnega živeža, bi vam bil kaj hvaležen, ako mi naznaniti blagovolite, kako v Evropi po gojišnicah živijo in izrejšajo otročiče; morebiti bi se dalo kaj pomagati,

da bi tako zelo ne merli; poskusiti vsaj bi bilo dobro. Tukaj imamo dosti mleka od bivolic, ki je veliko močnejše od mleka evropejskih kráv; imamo kozje mleko, moko, riž in sladkor. Kitajci dajejo otrokom le riž in sladkor, pa jih med 100 komaj 8 ali 10 pri življenju ostane. Naznanite mi pa vse na tanko, vse okolišine, če je potreba posebnega orodja k temu in kaj sploh je pridjati hrani otročičev. O kako bi bili mi veseli, ako bi vsaj večino otrok rešili smerti. Ako nam še kaj pošljete, bi vas posebno prosil podobice, postáv (štatev) svetinj, rožnih vencev, križcev itd. Za dober evropejski nož bi Kitajec skoz ogenj šel; škarje, šivanke, pušice za šivanke, svinčniki, posebno rudeči in modri itd. bi nam tudi kaj prav prišli. . .

K sklepu pridenem pismo device Si-kia-tsen, kakor ga je pisala s kitajskimi čerkami, in se glasi od besede do besede tako-le:

Mnogospoštljivo pisanje.

Vse časti vrednim dekletam in devicam Českim se prederzno svoje pisanje predložiti. — Morja nas tako ločijo, da se oddaljenje naše smé šteti na tisuče milj. O da bi môgla jaz osebno se pred vas postaviti in od vas podučena biti. Zelo me boli pri sercu, ker to ni mogoče. Iz daljnih krajev vam pošljem le pozdrav ter Boga prosim, da bi vam, vse časti vrednim devicam, podeliti hotel v naj obilnejši meri svoj blagoslov in mir. Naš visokočastiti P. Pam mi je željo izrekel, da naj vam kaj pišem, ker ste bile tako dobre in nam poslale tako dragocenih daril, ki smo jih z naj hvaležnejšim srcem prejeli. Nikoli ne bomo môgli vam za to spodobno se zahvaliti in zato rudečica spreletava moj obraz. Naj bogatejši blagoslov in mir Božji naj pride nad Vas.

Leta 1876, 9. mesca, 30. dne.

Vaša uboga služabnica

Si-kia-tsen

Vas pozdravlja na kolenih klečeča.

Iz Amerike. *Shakopee Minn.*, 29. pros. 1877. — Prečastiti gospod! Tu Vam pošljem nekoliko cerkvene štatistike, ki jo morebiti utegnete porabiti za „Danico“. *) Izpisal sem vse iz našega „Catholic Directory“ za 1877, ki iz oficialnih virov prinaša naslednje številke o katoliških zadevah v zedinjenih državah severne Amerike in v deželah podložnih britiški vladi.

I. Zedinjene države sev. Amerike. Nadškofijskih sedežev je 11 (namreč: Baltimore, Boston, Cincinnati, Milwaukee, New-Orleans, New-York (kardinal M. Clokey), Oregon, Philadelphia, St. Louis, San Francisco, St. Fé). Škofov in apost. vikarjev je 56, duhovnov 5297, cerkev 5281, kapel in misijonskih štacij 2768, semenišč za bogoslovce 34, bogoslovcev 1217, „Colleges“ (vstavov za mladino) 62, akademij in viših šol pod cerkveno vodbo 540, farnih šol 1587. — Kjer nimajo katoliških farnih šol, otroci hodijo le v proste ali mešane šole državne, katerih je povsod še preveč, in za ktere tudi katoličani morajo plačevati, če jih rabijo ali ne (Pisat.); „Asylums“ (pribežališ) je 219; bolnišnic 95. Katoliških prebivalcev je 5.450.950. — Op. Vsih prebivalcev v zed. državah je okoli 40 milijonov.

II. Kanada (zgornja večina angleška, in spodnja večina francoska), Manstoba, New-Foundland in druge britiške dežele, štejejo: 4 nadškofijske sedeže (t. j. Quebec, Halifax, Toronto, St. Boniface — Mgr. Ignatius Bourget, dosedaj škof Montrealski, so resignirali in dobili naslov: archiepiscopus (nadškof) i. p. i.; mil. škot Fabre, dosedaj coadjutor, nasleduje). Škofov in vikarij

*) Prav vstreženo! Prosimo večkrat kaj. „Danica“ se Vam pošilja. Vred.

apostoljskih je 25. (Škofiji St. John New-Fd. in Harbor Grace, in prefektura ap. West New-Foundland, vse tri na New-Foundlandu so podložne naravnost apostoljskemu sedežu.) Duhovnov je 1645. (Samo Montrealska škofija jih ima 400, Quebeška 309; 3 New-Foundlandske skupaj pa 46.) Cerkev je 1363; kapel in misijonskih štacij 434; semenišč 18; bogoslovcev 443; „Colleges“ 44; akademij 189; farnih šol 3139 (V Kanadi pa jih vlada podpira, ravno tako na Angleškem. [Op. Pisat.]); „asylums“ (priebežališč za otroke, nore itd.) 47; bolnišnic 46 (med temi jih je 15, ena velikanska, v Montrealu, 9 v Quebecu). Katoličanov 1.882.000. (V Montrealski škofiji 412.000, v Quebeški 400.000. V Montrealu imajo že tudi korarje, in sicer 10, že dolg.) Quebeška nadškofija je obhajala 200letnico, odkar je bila ustanovljena, leta 1874. Od l. 1674 do sedaj je imela 10 škofov in (od 1806) 6 nadškofov. Katedrala Quebeška je l. 1874 postala „Basilica minor“.

V zd. državah ima 6 opatov (2 Trapista in 4 Benedikt.) pravico nositi mitro. Nobeden ne v Kanadi.

Škofija St. Paul v Minnesoti je bila ustanovljena l. 1850, prvi škof Rt. Rev. J. Cretin so umerli 1857, sedanji škof mil. g. Tomaž L. Grace so posvečeni 1859, koadjutor mil. gosp. John Ireland posv. 21. dec. 1875; 12. sveč. 1875 je severni del Minnesote in del Dawta Territorija, ki je poprej spadalo v škofijo St. Paulsko, postal vikarijat apostoljski.

Šteje pa naša (St. Paulska) škofija: Duhovnov svetnih 59, redovnih 20; skupaj 79. Cerkev 146; misijonskih štacijonov 48. Bogoslovcev (po raznih zunanjih semen.) 18. Redovniki: Jezuiti, Benediktinci, Frančiškani in Oblati (O. M. I.) pa bratje keršanskih šol (Christian brothers); — ženskih je 7 raznih redov in congregacij. Katoliških prebivalcev 96.000.

Vicariat ap. St. Cloud v severni Minnesoti: Duhovnov svetnih in redovnih (Bened. in Oblatov) 29. Cerkev 42; štacij 36; College 1 (St. John's). Katoličanov: belih 14.000, Indijanov in na pol Indijanov 2500.

Kranjskih duhovnov (iz Ljubljanske škofije) je, kolikor vem, v škofiji St. Paulski 6, in 1 dijakon; — v St. Cloud sev. M. pa 5.

Kolikor sem se dosedaj mogel prepričati, so ameriški katoličani navadno res kaj dobri: Nemci se morejo šteti v prvo versto. Dosti, se vé da, se jih v viharu prostosti popolnoma zgubi, toda kar jih ostane zvestih, so pa toliko boljši. Ena fara se sicer ne more zmirom primérjati drugi, in Shakopee navadno štejejo med naj boljše, vendar pa moram kot izgled opomniti, da od kar sem tukaj (že čez pol leta), še ni minulo nedelje ali praznika, da bi v obeh občinah, angleški in nemški, ki štejete blizu 2000 duš, ne bili imeli od 17—70 obhajil. O praznikih se vse tlači pri spovednici. Č. g. dekan so na Sveti večer spovedovali do ene čez polnoč. Ta teden smo za uboge v onih krajih, kjer so kobilice vse pokončale, nabrali v farovžu polno sobo žakljev moke, 7—8 centov mesa, obleke in čez 75 dolarjev denarja. Pijančevanje po vsej Ameriki imajo za strašno sramoto, in povsod hitro izginja. *) Mnogo katoliških družb treznosti (Total abstinence soc., popolno zderžanje od žganja) imamo tudi v Minnesoti, posebno med Irči. Kakor je v Ameriki v vsakem oziru več življenja in gibanja kot drugje, tako, se mi zdi, tudi med tukajšnjimi katoličani keršanski duh vse boljše veje kot marsikje po Kranjskem. **) *Janez Tori, dijakon.*

*) Poslušajte, slovenski „šnopsarji“ in posnemajte jih v poboljšanje! Vred.

**) Slišite, ponočnjaki, pobijavci, mladoliberalci itd.? Vred.

Sv. Jožef.

Sveti Jožef, s serca globočine
Danes pesem peti ti želim;
Duh se dviga v rajске visočine,
Ko se tvoje slave veselim.
Večni Oče v varstvo izročuje
Tebi, Jožef, svojega Sinu,
Jezus tebe „oče“ imenuje,
Varuh in hranitelj si Bogú.

Slavne dede tvoje je krasila
Krona in kraljeva veličast;
Tebe milost Božja je zvolila,
Da imaš do Jezusa oblast.
Tebi je Marija zaročena,
Ki vsa čista sama le slovi,
Zvezda ne leskeče se nobena,
Kot čistota njena se blišči.

V srečni noči, ki je vzela hudo,
In prinesla mir na svet ljudem,
Pervi gledal si z Marijo čudo,
Ki rodila blagor je stvarém.
Ti si prvi molil sveto Dete,
Jezusa si v jaslicah častil,
Kakor trume angeljske neštete,
Si Mesija tudi ti slavil.

Ko Herod se je grozil nemili,
Si odtegnil meču Jezusa,
V noči si odšel trinoški sili,
Ž njim, ki v lasti stvarstvo vse ima.
Ti s solzami išeš Božje Dete,
Ko v Jeruzalemu ga zgubiš,
Ko ga najdeš sredi hiše svete,
Se presladko spet razveseliš.

Božji Sin je tebi ves podložen;
On, ki vlada zemljo in nebó,
V tvoji hiši biva preubožen,
Da duhovi angeljski stermó.
In ob uri tvojega ločenja
Jezus ti zatisne sam oči,
Te odpelje brez težav, terpljenja
V kraje večne slasti in časti.

Varstvu tvojemu se izročimo,
Sveti Jožef, Jezusov rednik!
Konč življenja srečni vsi želimo,
Bodi vedno zvesti nam vodnik;
Ti z Marijo na pomoč nam hiti,
Ko bo zadnje prišel boj noči,
O ne jenjaj Jezusa prositi,
Da nam milo sodbo govori.

Razgled po svetu.

Nemško. V pruski zbornici je poslanec Schorlemer-Alst povedal, da pod petletnim „kulturoborcem“ Falkom so odstavljene vsi okrajni in krajni šolski nadzorniki, saj kar je bilo katoliških. Nasledek tega je, da namesto 60 000 mark se zdaj zadeguje 1,170.000 mark za šolsko nadzorstvo, ki pa zato ni nič boljše. Akoravno so učiteljem vedno poviševali plačo, je vendar njih pomanjkanje čedalje večje, ker so po fanatiško vse odstavili, kar je bilo katoliškega. Celo izverstne katoliške sirotišča so razdjali! Še nauk v šivanji in vezljanji od

katoliških redovnic se „falkovcem“ nevaren zdi. Učiteljstvo mora dandanes „darvinizem“ malikovati in se pogrezuje čedalje huje v brezverstvo. — Prestrašno je, kakor kulturna borba dela s katoliško Cerkvijo! Večina škofov in silo duhovnih pastirjev je pregnanih ali pa s tatovi in hudodelniki skupaj po ječah natlačeni. Po mnogih duhovnijah ni Božje službe, zastoj bolniki in umirajoči kličejo po verskem tolažilu. Ljudstvo je strahovito razdraženo. In komu to škoduje? Gotovo ne katoliški Cerkvi, na katero ti slepci merijo, ampak državi in družbinstvu. Poskušnje z odpadniki in „starkatoličani“ so jim revno spodletele. Gotovo ni državi v korist, da so občine z njo v nasprotju. Poslanec pravi dalje, da nasledek kulturne borbe je v resnici sramotno ovadovanje in preganjavstvo, ki se je izgnjezdilo iz te borbe, in ta burba vpliva celo v sodnije in pretresa zaupanje vanje. Lepo število dosedanjih vladnih priveržencev je vsled takega počenjanja vladi herbet obrnilo. Stotine mož je sedaj njenih naj bolj zdraženih nasprotnikov, ki so bili prvi dve leti čisto na njeni strani; celo z leve se je slišal glas: „Kulturna borba mora jenjati!“ — Pruska viši sodnija ima tako malo spoštovanja do verske svobode, da je ni bilo groza vtikati se v samo spovedno skrivnost, kar vendar že vso mero preseže in je naj vikši stopnja preganjanja. Sodnija ameriške republike v novem Jorku pravi k temu med drugim: „Skrivnost se šteje k bistvu spokornega zakramenta. Vstava zagotavlja svobodo vesti. Ima-li mašnik vestno prostost, ako se mu zamore taka sila delati? Kteri občan naše svobodne države bi tega ne štel za naj sramotniši „sofistiko“ (lažnjivi sklep)? — O kulturni borbi zoper redove in samostane pravi govornik: „Kjer je katoliška Cerkev naj lepše cvetje poganjala, namreč na polji duhovnega in telesnega usmiljenja, tam je kultusminister sedaj naredil razdjanje!“

Po mojsterskem popisovanju, koliko razdjanja dela kulturna borba, celo tudi še osenčenje za dinastijo, napoveduje nepremagljivi govornik Božjo sodbo početnikom hudega, pri kateri jih bodo tožili nekeršeni otroci, vsi vere oropani; starši in otroci, ki so morali gledati nasilstvo, pa strežbe oplenjeni bolniki, sirote in ubogi, k renegatstvu prisiljeni duhovni in neduhovni; vradniki, ki so vsled tega zgubili svoj kruh; bolniki, umirajoči, ki so zastoj po tolažilu zdihovali... Gromovito „Dobro!“ je govorniku klicalo središe; frajmavrarji pa so v togoti sikali in bučali.

Drobne novice. Prebivalci na otoku Kandiji se branijo voliti poslance v novi turški državni zbor; poglavar jih hoče s silo k temu primorati. — V Carigradu so izvoljeni trije Armeni, 1 Gerki in 1 Turk. — V ameriških zedinjenih državah je bilo lansko leto 9062 odbobnan, falimentov, 1359 več kot l. 1875. Novi Jork sam jih ima 951. Zgubljenih zneskov je 191.117.786 dolarjev. Lepo gospodarstvo pod frajmavrarskim čehljanjem Grant-om! — Iz Palerme na Sicilskem proti Bivoni je toliko snega padlo, da ga živi človek toliko ne poumi, ter je voznja po železnici ustavljena. Na globokem Jugu tako! — Portugalsko ministerstvo je odstopilo. — Juraški šolski nadzorniki v Švici Kristusa preganjajo iz šole, ko prepovedujejo keršanski nauk učiti. — V ameriških zveznih državah je izvoljen republikanec Hayes za predsednika, pa s tako malo večino, da je še prepri. Predsednikova letna plača je 50.000 dolarjev, tedaj čez 100 tisuč gld.!

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Gospodinja obilne družine je bila nevarno, prav hudo nevarno bolna. Opravljalo se je več 9dnevnic za njo: na čast presv. Trojice, Marije Device v Lurdih, ss. Jožefa, Alojzija, Stanislava, Janeza Bergmanca in Marije vélovečenja, ki se zdaj obravnava, da bi bila med blažene prišteta. Bog je molitev uslišal: gospodinja je na potu boljšanja in upamo, da bode skorej čisto zdrava. Obljubljeno je bilo, da se uslišanje po „Danici“ razglasi; toraj: vekomaj hvaljen bodi usmiljeni Bog; vedno češena Marija, zdravje bolnikov; češeni svetniki in prijatli Božji, ki so nam sprosili toliko dobroto!

Družina.

Št. 2. Preserčna zahvala Naši ljubi Gospej presv. Serca, za telesno zdravje in dušno pomoč, ki je zadobljena po opravljenih 3 Marijnih dnevnica! Prosim vse, ktere kaj teži, naj k Mariji pribežé s terdnim zaupanjem, in gotovo bodo uslišani.

V Ljubljani, 28. svečana 1877.

A. B.

Št. 3. Neka žena je bila grozno otekla, ker je imela pšen v glavi. Neki ud te bratovšine je torej na en dan opravil vso devetdnevnic: in precej ji je bilo boljše, da je vstala in opravlja svoje delo.

V Ljubljani, 4. sušca 1877.

An. Be.

Zahvala in prošnja.

Priporočil sem se bil pred nekaj časom v bratovsko molitev v časnih zadregah, in spoznam, da mi je bilo v eni reči pomagano v veliki sili. Toraj preserčna zahvala Naši ljubi Gospej presv. Serca, in Bog poverni družnikom njih dobrotne prošnje. Zdaj pa sem spet še v večji sili; toraj se priserčno še v novo priporočujem v dobrotno molitev spoštovane bratovšine Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, ako je Božja volja, da bi bil zopet rešen iz težav.

Prošnje.

Št. 1. Ud te družbe večkrat zavoljo bolezní v glavi ne more opravljati svojega dela. Prosi toraj brate in sestre, naj mu po Naši ljubi Gospej od Boga sprosijo pomoči, ako je Božja volja, da bo nadloge rešen.

K. B.

Št. 2. Nekdo v dušnih in telesnih hudih stiskah prosi, sprejmite tudi njega v svoje bogoljubne prošnje do Naše ljube Gospé, da iz Jezusovega Serca pomoč doseže, če je tako pri Bogu prav in prosivcu v zveličanje.

Št. 3. Ubogi starši, ki se jim godi prehuda krivica in so v velikih stiskah, se serčno priporočujejo v bratovsko molitev za pomoč.

G. P. *)

Št. 4. Neki oče priporočuje svoje otroke v bratovsko molitev Naše ljube Gospé presv. Serca, da bi jih mogel keršansko odrediti in da bi dobro v šolah opravili.

N. N. *)

Št. 5. Užaljena mati prav živo priporočuje v bratovsko molitev Naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega svoja dva zelo spridena sina, s terdnim zaupanjem, da jih bo Bog na bratovsko molitev in na Marijino in sv. Jožefa prošnjo, Bogu v slavo in meni v naj večji tolažbo, zopet pripeljal k pravemu spoznanju. Ako se

*) Za vredništvo se mora vselej ime povedati, če tudi v „Danico“ ne pride. Vr.

doseže zaželena milost, bode to v večji slavo Božjo in v zahvalo Mariji N. lj. G. presv. Jezusovega Serca in in v zahvalo sv. Jožefu po „Zg. Danici“ očitno razglašeno. Prosim Vas ponižno, Jezus, Marija in sv. Jožef! usmilite se mene, uboge matere. — Druga mati prav serčno priporoča svojega bolnega sina v molitev tej častitljivi bratovšini, da bi mu ljubi in usmiljeni Bog, ako je njegova sveta volja in bolnemu v zveličanje, še zaželeno zdravje podelil. Ako se mu zboljša, obljubimo to milost v večji slavo Bogu in v češenje Mariji po „Zg. Danici“ razglasiti.

Št. 6. Neka oseba se prav lepo in preserčno priporoča molitvi udov bratovšine Naše preljube Gospé presv. Serca za dušno in telesno pomoč, posebno, da bi zadobila milost solz in resničnega kesanja v zadobljenje odpušanja grehov; priporoča pa tudi drugo družino, zlasti svojega očeta, kateri je močno vdan pijančevanju, preklinjevanju in ni že več lét opravil velikonočne spovedi; enako priporoča svojega brata, kateri je neki hudi strasti silno vdan in za opominovanje svojih staršev nič ne mara. — O naj bi vendar Naša ljuba Gospá presv. Serca sprosila potrebne milosti tej družini, ker je verh tega še v velicih časnih nadlogah: zginil je ves mir in blagoslov Božji iz te družine, da je v silno žaloštnem stanu. Zategadelj se še enkrat prav živo priporoča ta revna in usmiljenja vredna družina v bratovsko molitev. O presveto Jezusovo Serce, usmili se nas!

Na Notranjskem.

F. K.

Listek za razpoterosti.

Birmanje in cerkveno obiskovanje leta 1877 v naši škofiji: Od 22. mal. travna do Binkoštih v večem delu duhovnij Kamniške dekanije, imenovani so kraji: Kamnik, Tujnice, Mekine, Nevlje, Stranje, Gojzd, gorenji in spodnji Tuhinj, Sela, Špitalič, Motnik, Vranja peč, Homec, Rova, Berdo, Zlato polje; — v Moravški dekaniji: Moravče, Krašnja, Češnjice, Blagovica, Št.-Ozvald, Št.-Gothard, Čemšenik, Kolovrat, Sveta gora, Peče. — Od 10. rožnika do 10. mal. serpana v Verhniški dekaniji: Rovte, Št.-Jošt, Černi verh, Hotederšica; — po vsih duhovnijah Iderske dekanije, in po vsih Loške dekanije razua Reteč, ki pridejo na versto pozno jeseni. To so milostni gospod knez in škof naznanili zato, da bodo otroci podučevani za sv. birmo.

Za postni čas bodi med drugim priporočena izverstna knjiga: „Getsemani in Golgota, šola ponižnosti“ itd., pri g. Mat. Gerberji. Ravno tam so za postni, kakor tudi za vsaki čas, prav primérne bukvice: „Križev pot za duše v vicah“, pa velika zaloga ličnih molitvenih bukev za pirhe in za vsaki čas.

Znanstvene naloge za izdelavo č. gg. duhovnom ljubljanske škofije za l. 1877 škofijski list št. 2. naznanil te-le: 1. Kak vpliv je delal „humanizem“ 15. in 16. veka na cerkveno življenje? 2. V čem je zakonski zadržek verske različnosti? Kakošen zgodovinski razvoj ima ta zadržek do današnjega dne? 3. Po katerih načelih naj ravna dušni pastir z grešniki, ki so v grešni navadi?

Za preslavljanje 50letnice sv. Očeta je v Buda-Pešti kacih dvajset gospej iz naj viših stanov napravilo odbor, ki ima v katoliškem kraljestvu sv. Štefana poživljati zvestobo in podložnost do namestnika Kristusovega. — Vsi italijanski škofje so si dali skupno napraviti pole,

na katerih bode zaznamnjan protest zoper brezbožnost, udanost do sv. Očeta, in pa nabrani darovi z imeni darovalcev. Tako bodo 3. rožnika izročili sv. Očetu velikansko addresso z milijoni podpisov od zvestih laških katoličanov.

Za postni čas je novi Zenjski škof mil. gsp. Posilović poklical jezuita P. Jaremac-a, ki po trikrat na teden v izverstnih govorih razlaga keršanske resnice. Škof sam ne zamudi nobene pridige, ktere tudi taki hodijo poslušati, ki se sicer radi cerkve ogibajo; celo svečenik gerških razkolnikov je priden poslušavec govornika iz Jezusovega reda.

Poslednje novice. Srbija je boje naredila mir s Turkom, Černogora ga dela. Med tem pa v Bosni in Ercegovini vrè, in tudi Černogorcem bližnji Miriditi so na nogah zoper Turka. Zato hočejo skor dvomiti, če je Černogorcem resnica za mir. Pri tem ruski general Ignatjev potuje iz Berlina v Pariz, zdaj tu zdaj tam južina z velikaši in se dogovarja, kdo vé, kaj? Nihče ne vé gotovega, — velike glave same blezo ne, če bo mir ali vojska? — Enaka je v veliki gospodarski politiki. Vse hodi po mehkem, boji se stopiti na terde zanesljive tla. Svet se hoče sam vladati in noče potrebovati več ne Boga in ne njegovega vodstva: zato je na svetu „Babel“ — večji kot je bil nekdanj, in bo, dokler se ne oberne svet k „nepremakljivi Skali“, kjer je zanesljivost, ktere tudi peklenke vrata spodnesti ne morejo — k Piju IX. — Perzijanski šah boje hoče zopet priti v Evropo. — V Amsterdamu so imeli slovesnosti v čast panteista filozofa Spinoca; pričujoča sta bila tudi Kristusov sovražnik Renan in pa francoski rudečkar Jules Simon. Ako bi bilo dano Spinocu iz groba vstati, bi novim nevernikom že povedal resnico! — Iz Carigrada naznanujejo, da bolezen sultanova hudo napreduje.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Jan. Kljun, mestni duhovni pomočnik v Kamniku, je prestavljen v Ljubljano k sv. Jakopu za mestn. duh. pom. — Č. g. Ljud. Vodopivec, namestnik pri sv. Heleni na Gori, gre za namestnika na Razderto. — Umerl je č. g. Jan. Majnik, fajm. v Žiréh. R. I. P. — Razpisani ste duhovniji: Dragatuš 22. sveč., in Žiri 6. sušca.

V Terzaški škofiji: Umerl je č. g. Anton Favento. R. I. P. — Č. g. Jože Mikuš je imenovan namestnik č. g. župnika v Proseku.

Dobrotni darovi.

Za pribegle Ercegovince in Bošnjake: G. J. L. 1 gl.
Za sv. Očeta: G. J. L. 1 gl. — L. Martinčič 1 gl., prosi sv. blagoslova za serčnost in za srečno zadnjo uro.
 — G. J. V. v št. Jerneju 1 tol. v ar., t. j. 2 gl. star. d.
Za bulgarski misijon v Adrijanopolnu: G. J. L. 1 gold.
Za sv. Detinstvo: G. J. L. 1 gl. — L. Martinčič 2 gl. — Po g. J. Dolencu 3 gl.
Za Božji grob v Jeruzalemu: S Predvora po č. g. župniku 7 gl. 50 kr.
Za sv. deželo: Iz Vodice po č. g. fajm. 9 gl.

Pogovori z gy. dopisovalci.

G. — u — v T.: Ibidem quaesitum accipi et sufficit, quo maxime et obligasti et delectasti me.